

U potrazi za izgubljenim VISOKIM STANDARDOM dramskog teatra

PREKUPCI

POSTAVI

FESTIVALI

KAZALIŠNA

PROMENA

DELIJETA

AKTIVISTI

KUP

KAZALIŠNI

KRETLI

KUP

KUP

KUP

KUP

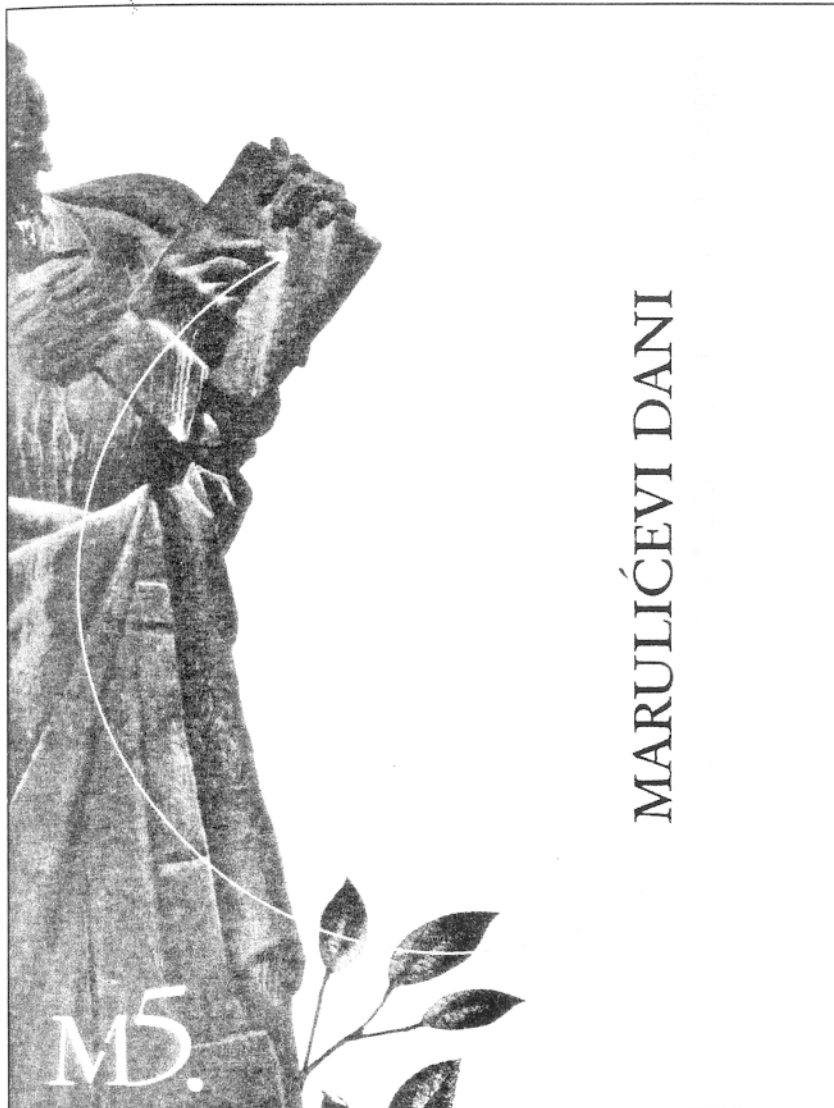
KUP

Za ovogodišnje 15. Marulićeve dane (Split, 22. – 29. travnja 2005.) prijavljeno je ukupno 27 predstava (od toga samo dvije iz inozemstva), a izabrala sam 11 predstava. Gotovo cjelokupna kazališna produkcija temelji se upravo na drami kao predlošku predstave, a umjetnički najjače ansambl-predstave nastale su u etabliranim kazališnim kućama, dakle u "glavnoj struji" našega kazališnog života. Osnovnim obilježjima ta se produkcija bitno razlikuje od prijašnjih, posebice od 14. Marulićevih dana. Ove godine odjednom ne dominiraju adaptacije drugih žanrova, jezične adaptacije i lokalizacije te improvizacije iz kojih se strukturira predstava, odnosno tekstovi koji nastaju iz procesa rada na predstavi. Samo su četiri iznimke – monodrama Dragana Despota prema Krležinu romanu *Na rubu pameti*, *Drugi libar Marka Uvodića Splićanina* u dramatisaciji redatelja Gorana Golovka, *Alisa Saše Anočića* prema motivima Carrollova romana i dramatisacija romana Ante Tomića *Ništa nas ne smije iznenaditi*. Nadalje, zamjetna je premoć suvremene drame, posebice autora srednje i mlađe generacije, od onih već afirmiranih (Miro Gavran, Lada Kaštelan, Mate Matišić, Ivan Vidić, Ivana Sajko, Filip Šovagović) do onih koji su ne tako davno debitirali (Arijana Čulina, Filip Nola, Nina Mitrović, Dora Delbianco). Izvođeni su i autori starijih generacija (Slobodan Šnajder, Luko Paljetak, Vanča Kljaković, Ivo Brešan), ali gotovo da iznenađuje kako je malen broj predstava utemeljen na klasicima – uz Marinkovićevu *Gloriju* i spomenutoga Krležu, nakon dugo vremena na scenama se pojavljuje *Antigona* Tončija Petrasova Marovića i *Svoga tela gospodar* Slavka Kolara. No, ponajviše začuđuje kako je scen-

sko preispitivanje stare hrvatske dramske književnosti potpuno izostalo s naših repertoara. Prošlih godina, u istom festivalskom kontekstu stajale su umjetnički, organizacijski i poetički bitno različite predstave, pri čemu se događalo da se one teatarski začudne događaju upravo u projektima, malim kazalištima, izvan etabliranih institucija, pa ih je najbolje opisivala upravo sintagma "autorskog kazališta". Ta istraživačka linija na *off* scenama ove je godine primjetno nezanimljiva (da ne kažemo nepostojeća) pa je autorskom kazalištu najbliži *Jazz* Filipa Šovagovića u režiji Ivce Buljana i produkciji riječkoga HNK-a Ivana pl. Zajca.

U takvoj estetskoj konstelaciji kazališne produkcije odlučila sam se za odabir umjetnički najcjelovitijih predstava utemeljenih na izvrsnim dramskim predlošcima, a ukoliko je potreban zajednički nazivnik izbora, on bi mogao glasiti: u potrazi za izgubljenim visokim standardom dramskog teatra.

U izboru predstava zapravo su sadržane sve spomenute tendencije u relacijama između hrvatskih kazališta i hrvatskoga dramskog pisma. Između 11 predstava odabrala sam dvije iz inozemstva, ali ne zato što su jedine prijavljene, nego jer je riječ o iznimno zanimljivim scenskim čitanjima – jednoga suvremenog klasika (Ivo Brešan, *Predstava Hamleta u selu Mrduša donja* u izvedbi Dramskog teatra Skopje iz Makedonije) i drame Mate Matišića *Svećenikova djeca* koja nakon praizvedbe u Splitu nije u nas više igrana, a na Marulićevim danima pojavit će se u začuđujuće pomaknutoj scenskoj interpretaciji ansambla moskovskog Puškin teatra. U propitivanju dramskih klasika izdvojila sam one pred-

MARULIĆEVI DANI

stave koje pokazuju kako klasici mogu postati živ kazališni izazov: monodramu *Na rubu pameti* u adaptaciji i izvedbi Dragana Despota (Scena Strozzi MH – HNK Zagreb) čija sugestivna interpretacija emotivno i intelektualno angažira gledatelja, *Gloriju* Ranka Marinkovića u režiji Božidara Viočića (HNK Zagreb), predstavu redateljski minuciozno razrađenog dijaloga te glumački snažnu i ujednačenu, ali i predstave utemeljene na pomalo sceniski zanemarenim dramama koje odjednom pokazuju svoju scensku vitalnost – glumački ekspresivnu *Antigonu, kraljicu u Tebi* T. P. Marovića u režiji Matka Raguža i emotivno uzbuđujuću izvanrednu ansambl-predstavu Ko-

larove ruralne tragedije *Svoga tela gospodar* u izvedbi Zagrebačkog gradskog kazališta Komedijska i režiji Želimira Mesarića. Među malobrojnim dramatisacijama izdvojila se predstava Gorana Golovka *Drugi libar Marka Uvodića Splitsanina* u kojoj se neki davni život grada evocira kroz scenski suvremenu i dinamičnu igru ansambla Gradskoga kazališta mladih u Splitu. Autore srednje i mlade generacije dramatičara zastupaju četiri predstave: u tematski provokativnoj drami Ivana Vidića *Veliki bijeli zec* u režiji Ivica Kunčevića izdvajaju se glumačke kreacije ansambla zagrebačkoga ZKM-a, duodrama Elvise Bošnjaka u režiji Nenni Delmestre *Hajdemo skakati po tim oblacima* (HNK Split) minuciozno je napisana, igrana i režirana komorna predstava. Praizvedba drame *Prije sna* Lade Kaštelan, autorice posebnoga senzibiliteta i dramaturškoga umijeća čiji tekst precizno slijedi režija Nenni Delmestre u izvedbi izvanrednoga glumačkoga ansambla zagrebačkoga GDK "Gavella", predstava je koju se ne može zaobići kad

se koncipira godišnji festival hrvatske drame, kao što se ni u segmentu autorskoga kazališta ne može zaobići Šovagovićev *Jazz* za čiju je "rasutu" dramaturgiju redatelj Ivica Buljan na čelu ansambla HNK-a Ivana pl. Zajca u Rijeci pronašao scenski ključ atraktivne i pomaknute teatralizacije. Očekujem, dakle, da će 15. festival hrvatske drame i kazališta Marulićevi dani pokazati kako hrvatski dramski teatar u klasičnom trokutu "dramski tekst – glumac – redatelj" još uvijek negdje ima umjetničke vitalnosti, kao što i hrvatski dramatičar uspijeva biti nezaobilazno kazališno prisutan.